

OFİSTİKE ŞEYLER

AYSUN ÖZ

© KARAKARGA YAYINLARI - 427

*Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü,
telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.*

OFİSTİKE ŞEYLER

AYSUN ÖZ

Genel Yayın Yönetmeni: Mustafa Kutlukhan Perker

Üretim Koordinatörü: Semran Karaçayır

Editör: Neslihan Perker

Kapak Tasarımı: Sedat Gösterikli

Sayfa Düzeni: Tuğçe Ekmekçi

Sosyal Medya-Grafik: Mesud Topal

1. Baskı: Kasım 2023

ISBN: 978-625-8360-57-8

*İmtiyaz Sahipleri: Destek Yapım Prodüksiyon Dış Tic. A.Ş.
KaraKarga Yayınları, Destek Yayınları'nın alt kuruluşudur.*

Yayıncı Sertifika No. 43196

Adres: Abdi İpekeçi Cad. No. 31/5

Nişantaşı / İstanbul

Tel. (0 212) 252 22 42

Faks: (0 212) 252 22 43

 karakarga.com info@karakarga.com

 [karakargayayinlari](https://www.facebook.com/karakargayayinlari) [karakargayayinlari](https://www.instagram.com/karakargayayinlari)

 [karakargayayin](https://twitter.com/karakargayayin)

Baskı: Deniz Matbaa Mücellit

Adres: Maltepe Mahallesi Hastane Yolu Sokak

No. 1/6 Zeytinburnu - İstanbul

Tel. 0 212 613 30 06

Matbaa Sertifika No. 48625

Destek Dükkan

OFİSTİKE
ŞEYLER

AYSUN ÖZ

İçindekiler

YAZAR HAKKINDA	7
GİRİŞ	11
CHAPTER 1	
YÜKSEK GİRİŞ	17
CHAPTER 2	
SANATSAL ŞEYLER.....	39
CHAPTER 3	
İNSANİ ŞEYLER	59
CHAPTER 4	
GÜZEL ŞEYLER.....	93
CHAPTER 5	
DİJİTAL ŞEYLER	145
CHAPTER 6	
ERKEKÇE ŞEYLER.....	159
CHAPTER 7	
KADINCA ŞEYLER.....	165

YAZAR HAKKINDA

1980 yılında doğan Aysun Öz, ilk ve ortaöğrenimini İzmir’de tamamladı. 1997’de Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi’nde okumak için İstanbul’a geldi. Öğrenciyken fakültenin haber ajansı MİHA’ya katıldı. 2000’de *Sabah* gazetesinde çalışmaya başladı. 2005’te *Akşam* gazetesine geçti. Hafta sonu ekleri yazışleri müdürlüğü yaptı. 2014’te *Habertürk* gazetesi hafta sonu ekleri yayın yönetmeni oldu. 2018’den bu yana Habertürk TV’de Türkiye ve dünyanın sanat hayatının nabzının tutulduğu kültür sanat programı “Ne Yapsak”ı hazırlayıp sunuyor.

Tibet...

GİRİŞ

Bu kitap zaten yazılmaktaydı, hatta Covid-19 modern dünyayı, en çok da ofis ortamlarını altüst etmeden önce epey yol almıştım. 2019’da gezdiğim Venedik Bienali’nin “Tuhaf zamanlarda yaşayalım” gibi bir teması olduğunu görünce yaşanacakların kokusu genzimi zaten yakmaya başlamıştı. İnsanlığın birkaç on yıldır içinde bulunduğu bilinç krizinin ne belalar açabileceğini aramakta sanat bilimle yarışıyor, hatta onu geçiyor. Buradan hareketle başımıza neler gelebileceğini ilerleyen bölümlerde ele alacağız. Ama önce neden ofis ortamlarını gözüme kestirdiğimi ve beyaz yakalıların yakasına yapıştığımı açıklamama izin verin:

İçinde kıvrandığımız bilinç krizi daha çok ofis milletini ilgilendiriyor. Çıkarlarını en iyi savunacağını düşüneceğiniz, sözde bireyselleşmede en önde gidenlerimiz, en eğitilmiş gibi duranlarımız, en çok eğleniyor gibi görünenlerimiz onlar... Ama görüldüğü gibi değil. Bu kanaatlerin her birinde büyük hayal kırıklığı potansiyeli var. Bu kitapta konuyu ele alıp çaresi varsa aramaya, bulan varsa onlardan aktarmaya yeltendim. Sanattan, edebiyattan, bilimden, Türkiye’yi Türkiye yapanlarla ve dünyaca ünlü isimlerle daha önce Habertürk Gazetesi ve şimdi de Habertürk TV’deki “Ne Yapsak?” programı için yaptığım sohbetlerden de faydalanmaya çalıştım. Yine de anlaşılması çok güç durumlarla karşılaştım. Hepimiz karşı karşıyayız... Bir virüs dünyayı avucuna alırken kahve kupalarına

sarılıp endişelerini lüzumsuz abartılarla sahnelemekten çekinmeyen ofis insanlarını görünce, bilinç krizine karşı insan biraz umutlanır gibi oluyordu. Ama kahveler bitince aynı insanların bu kez ucuz komplo teorilerine, doğanın insafına nasıl da sarılıverdiğini izlerken hayal kırıklığına uğruyordunuz. Laf nasıl olup “dünya nüfusunu dörtte bire indirecekler”den “kafeye, kulübe gidemez olduk, bir alışveriş keyfimiz vardı o da yok artık”a geliyor, şaşırıyordunuz. Günler böylece birbirini kovaladı. Başka kötü haberler geldi. Göç, savaş, pahalılık, deprem, seçim derken dünya, ülke, kent, nihayet plazalar, ofisler daha tatsız yerler oldu. Ağır bir seçim sürecinde yine en çok beyaz yakalılar yoruldu ama yine yoruldukları kadar da durumu yorumlayamadılar.

Buna karşın doğanın kendilerine bir şekilde muhakkak acıyaçağına peşin, bilinçsizce, neredeyse içgüdüsel olarak inanan insanlar görmek sahiden ilginç. Böyle bir acımayı haketmek için ne yapmak lazımdır, bilen var mı? Bir defa doğayla gerçek bir alakamız var mı? Biz onun umurunda mıyız? Elbette böyle bir ruh halinde salgının, Putin’in Ukrayna’ya karşı başlattığı savaşın, dibe sürüklenen ekonominin ve pahalılığın yarattığı korku atmosferinin etkisi vardır, yani yeterince korkmadıklarını söylemiyorum. Ama bu, insanın hayatını kurtaran faydalı bir korkudan çok, celladına aşık olmaya iten cinsten aptalca bir korkuya benziyor. Çok daha ürkütücü biçimde söylemek gerekirse, adeta piyasadaki adı “varsa yoksa mutluluk” olan bir tür ofis tarikatının mensuplarını aslında hep mutsuz eden bir korku bu. En yakın çevrelerinden başlayarak en küresel olaylara kadar, hemen hiçbir şeye zerre kadar mânâ veremeyen insanlar mıyız biz?

İroni de burada zaten. Doğanın bize karşı acımasız olduğunu yahut bize kıyamayacağını düşünürken bile kendimizi aşırı önemsemiş oluruz. Oysa doğal olarak, doğanın umurunda bile

değiliz. İşte gerçekler ve içinde yaşadığımız hayat balonlarının arasındaki mesafe, metropollerde her yerde bitiveren sahte Manhattanlarda bu nedenle hızla artıyor. Yerküre’de ofislerin kapladığı alan ormanların kapladığı alanı geçtiğinden beri durum böyle olmalı.

Sonuç olarak ofis ortamlarına taktım. Zira yeni şartlar daha çok bu ortamlarda yaşayanları ilgilendiriyor. “Çalışanlar” demek eksik kaldığı için “yaşayanlar” demek lazım. Bir defa artık dünyanın en geniş çalışan grubunu oluşturuyorlar. Şu ya da bu kadar başka insanın hayatlarını etkileyen pek çok karar veriyorlar. Kişisel, kurumsal epey pahalı PR çalışmalarına, tanıtım faaliyetlerine, halkla ilişkiler işlerine imza atıyorlar. Tüketimden siyasete birçok konuda imza atıyor, kanaat oluşturuyorlar. Finansı, sigortayı, reklamı, eğitimi, akademiye ve daha pek çok sektörü yönlendiriyorlar. Nihayet seçmenler ve oy da veriyorlar.

Ofis ahalisinin olan biteni doğru dürüst anlamaması, çoğunlukla yarım mesaiyle tam mutluluk aramaları dünya için önemli bir sorun. Bunun bilincinde değil gibiler. Önemli bir bölümü beyaz yakalı, ama o da tam beyaz değil artık! Çünkü teknoloji en az mavi yakalılar kadar onların işlerini, çalışma biçimlerini de tehdit ediyor ama pek farkında değil gibiler. Bir salgın durumunda evden çıkılmalarına gerek duyulmuyor mesela. Rotasyonla çalışabiliyorlar. Ne güzel işte, demeyin! Bu durum, özellikle ekonomiler sallantıdayken, yaptıkları işlerin hayati olmadığı anlamına da gelebiliyor. Tasarruf tedbirleri, işten çıkarmalar başladığında olağan kurbanlar olabiliyorlar. En büyük iki örnek de dijital dünyanın iki “dahi”sinden: Elon Mask Twitter’ı alır almaz çalışan sayısını neredeyse yüzde 80 azaltmıştı hatırlarsanız. Facebook, Instagram ve WhatsApp’ın ana şirketi Meta da 2022 Kasım’da 11 bin kişiyi işten çıkardı, Mart 2023’te de Meta İcra Kurulu Baş-

kanı Mark Zuckerberg, 10 bin kişinin daha işine son vereceğini duyurdu.

NBekonomi'nin 10 Ağustos 2023 tarihli haberine göre Yenibiriş'in yönetici ortağı Uğur Karaboğa, son bir yılda yapılan iyileştirme oranları ışığında mavi yaka ile beyaz yaka arasında ücret makasının giderek daraldığını, bazı yerlerde de tersine döndüğünü, bunun da şirket içinde farklı sorunlar yaratabileceğini söylüyor: "Son 1 yılda mavi yakaya yapılan iyileştirme oranı yaklaşık yüzde 90, beyaz yakaya ise yüzde 50 civarında. Belli bir zaman sonra beyaz yaka başkaldıracaktır. Bu aranın kapanması uyumsuzluk sorunları çıkarabilir."

Doğrusu ofis ortamlarından istikbale bakmak bu aralar insanın kafasını acıtıyor. Yine de daha nazik olalım ve beyaz yakalı demeyeceksek bile arada bahsi geçecek bu yeni renge gelin "inci bejinin tatlı bir tonu" diyelim.

Ofiste renkler önemli. Giyim kuşam önemli. Oturup kalkmak, yiyip içmek önemli. Hele sanat çok önemli. Orkideler önemli. Orkideler memleketimizde artık ofis çiçekleri. Herkese kutlama, tebrik, bayram seyran ne varsa orkide gönderiliyor. Ama birkaç hafta içinde hemen hepsinin çiçekleri dökülüyor. Pek çoğunun bir daha çiçek açtığını gören de olmuyor. Bu durum tabiatla bağı kopan ofis insanların hastalık belirtisi gibi geliyor bana. Orkideler gibi yavaş yavaş, farkında olmadan ölüyor ofis insanları.

İşte bu nedenle, işler iyiye gitmediği için burada okuyacağınız bazı cümlelere kızacaksınız. Ama olsun, hep eğlenecek, eğlendirecek değiliz ya biraz da kızalım, üzülelim. Sonunda yine de aramızda kimi parlak beyaz yakalılar sağ kalacak. Hatta belki onlardan epey olacak. Yeni bir dünyayı da belki onlar kuracak! Bunlardan biri olmak mümkün mü? Elbette. Zaten kitap okumada olağan şüphelilerin her tondan beyaz yakalılar olduğu düşünülürse, bu

kitabın yazarı da doğal olarak onların tarafında. Her ne kadar kişisel gelişim, kariyer, başarı, komplo filan falan içerikli lüzumsuz şeyler bu okumalarda önemli yer tutsa da tarafım belli...

Bazı sayfalarda adeta bir ağır hava bombardımanı altında kendinizi sığınağa zor atacaksınız. Bazı sayfalarda kelimenin tam anlamıyla güzel hayallere sürüklenecek, bunları gerçekleştirmek için de muhtemelen ümitleneceksiniz. Böyle olsun istedim çünkü ben böyle hissediyorum, zaten hayat da böyle değil mi? Kızgın kumlardan serin sulara döngüsü, Sisifos efsanesi bir ömür hepimizi oyalamıyor mu? Albert Camus'ya kulak verip her şeye rağmen hayata sıkı sıkıya yapışmalı mı?

Sisifos demişken şu aralar Barbie filmiyle gündemde olan Ryan Gosling'ten bahsetmeme müsaade edin. "Sisifos'la Ryan ne alaka?" diyeceksiniz belki ama, geçen yıl Gray Man filminin başrolünde yer alan Gosling ile yaptığım röportajda, oynadığı karakterin Sisifos efsanesine sanki atıfta bulunduğunu söylediğimde önce şaşırды ve ardından da şöyle cevap verdi: "Sisifos referansı bu karakter için muazzamdı. Russo kardeşler ve ben provalar sırasında bulduk. Karaktere bir şekilde, efsanevi bir nitelik kazandırmak istedik çünkü zaten tüm film çok yüksek seviyede ve coşkulu ilerliyor. Hem aksiyon hem de gerçekçilik öyle. Sisifos ikilemi karakterde gerçekten vardı. O, sürekli kendini ileri itiyor fakat zirveye ulaştığı noktada geriye düşüyor. Bu işten sanki hiç kurtulamıyor gibi. Bir casus olmak istemiyor. Evinde olmak istiyor, hepimiz gibi dijital platform izlemek istiyor. Bu işi yapması için zorluyorlar. Onun için, harika bir referans diye düşünüyorum."

Evet kitabın içinde benim dünyanın pek çok ünlüsüyle yaptığım özel röportajlardan alıntılar bulacaksınız ama bir de şu var ki kitabın çok eksikliği olduğunu baştan itiraf etmem gerekir. Çünkü bu

konu zor bir konudur. Bu renk, yani “inci bejinin tatlı bir tonu” mühim bir renktir. Onu bir tatil vahasında üstüne yatarak vakit harcadığınız kum gibi sevin çünkü bu tatlı rengin sahiplerinin kaderi, gerçek bir sosyal sınıf haline gelip yarının tasarlanmasıyla bağlanmış olabilir. Hayatları asıl bu yüzden zorlaşıyor. Pek farkında değiller ama bir sınıf olarak bilinçlenmeleri ve sorumluluk almaları gerekiyor. Alsınlar madem!